

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, kwiecień 2012

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/57/2012

**NADAL NIEPRZEKONANI –
POLACY O PODWYŻSZENIU
WIEKU EMERYTALNEGO**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
11 stycznia 2012 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Po krótkim okresie konsultacji społecznych rząd przyjął projekt ustawy o podniesieniu do 67. roku życia wieku emerytalnego dla kobiet i mężczyzn. Zgodnie z wcześniejszym porozumieniem między PO i PSL, projekt przewiduje możliwość uzyskania częściowej emerytury przez kobiety, które mają 62 lata i co najmniej 35-letni staż ubezpieczeniowy, oraz przez mężczyzn, którzy ukończyli 65 lat i mają przynajmniej 40-letni staż ubezpieczeniowy.

W kwietniowym badaniu¹ ponownie zapytaliśmy naszych respondentów o opinie na temat planowanego podwyższenia wieku emerytalnego oraz przyjętego przez koalicjantów kompromisu dotyczącego emerytur częściowych. Badanie było realizowane w trakcie rządowej kampanii mającej przekonać Polaków do projektowanych zmian.

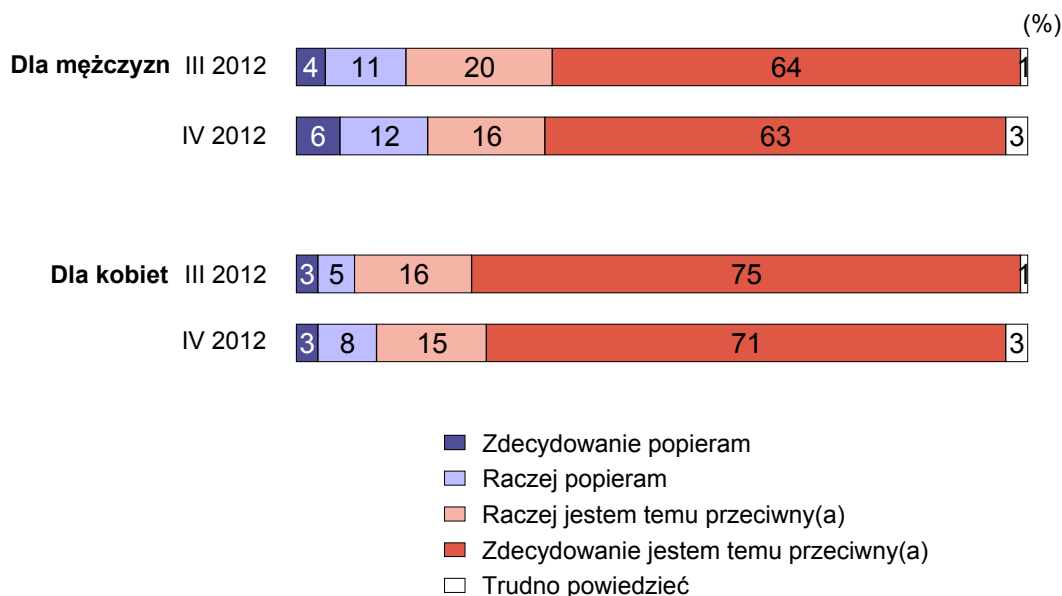
STOSUNEK DO PODNIESIENIA WIEKU EMERYTALNEGO

Dyskusja wokół rządowej propozycji podniesienia wieku emerytalnego w niewielkim stopniu wpłynęła na zmniejszenie społecznego oporu wobec planowanych rozwiązań. Wprawdzie w ciągu ostatniego miesiąca nieznacznie przybyło osób popierających zmiany, jednak Polacy w ogromnej większości pozostali niechętni rządowym planom. Przeciw podniesieniu do 67 lat wieku emerytalnego mężczyzn jest obecnie 79% dorosłych, za tą propozycją opowiada się niespełna jedna piąta (18%). Podniesieniu do 67 lat wieku emerytalnego kobiet sprzeciwia się 86% badanych, a popiera to rozwiązanie tylko co dziewiąty respondent (11%).

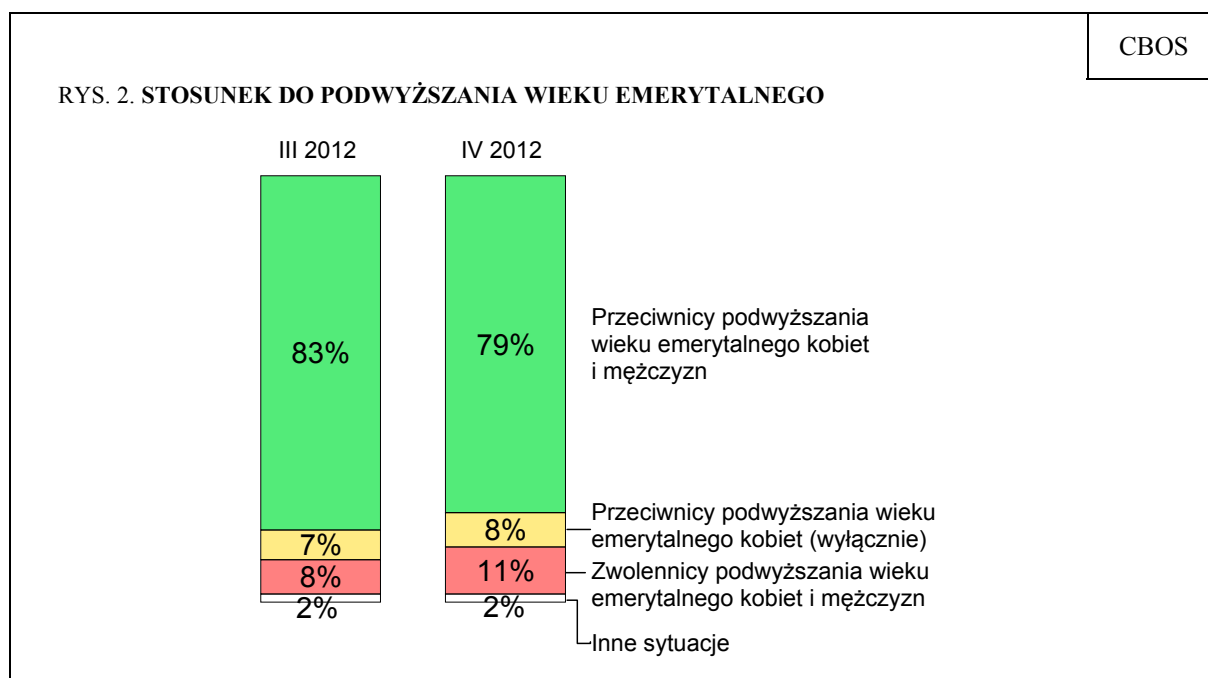
---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (263) przeprowadzono w dniach 12 – 18 kwietnia 2012 roku na liczącej 1018 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. RZĄD PLANUJE OD 2013 ROKU STOPNIOWE PODWYŻSZANIE WIEKU EMERYTALNEGO. DOCELOWO (W 2020 ROKU W PRZYPADKU MĘŻCZYŹN I W 2040 ROKU W PRZYPADKU Kobiet) WIEK EMERYTALNY MA WYNIĘĆ 67 LAT. CZY POPIERA PAN(I) PODWYŻSZENIE WIEKU EMERYTALNEGO DO 67 LAT CZY TEŻ JEST PAN(I) TEMU PRZECIWNY(A)?

Stosunek do podniesienia wieku emerytalnego mężczyzn wiąże się ze stosunkiem do podwyższenia wieku emerytalnego kobiet. Prawie cztery piąte dorosłych Polaków (79%) sprzeciwia się zarówno jednemu, jak i drugiemu rozwiązaniu. Niewielka grupa (8%) jest przeciwna wydłużaniu aktywności zawodowej kobiet, ale skłonna byłaby zgodzić się na dłuższą pracę mężczyzn. Podniesienie wieku emerytalnego obu płci akceptuje zaledwie 11% badanych. W ostatnim miesiącu jedynie nieznacznie zmalał odsetek przeciwników podwyższania wieku emerytalnego i minimalnie wzrósł odsetek jego zwolenników.

Przeciwnicy podwyższania wieku emerytalnego przeważają we wszystkich analizowanych grupach socjodemograficznych. Zwolennikami rządowej propozycji są relatywnie najczęściej mieszkańcy miast liczących ponad 500 tys. ludności (25%), osoby z wyższym wykształceniem (23%) oraz badani stosunkowo dobrze sytuowani – o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (21%). W grupach społeczno-zawodowych podwyższenie wieku emerytalnego obu płci akceptują przede wszystkim kadra kierownicza i specjaliści (28%) oraz właściciele firm (26%).

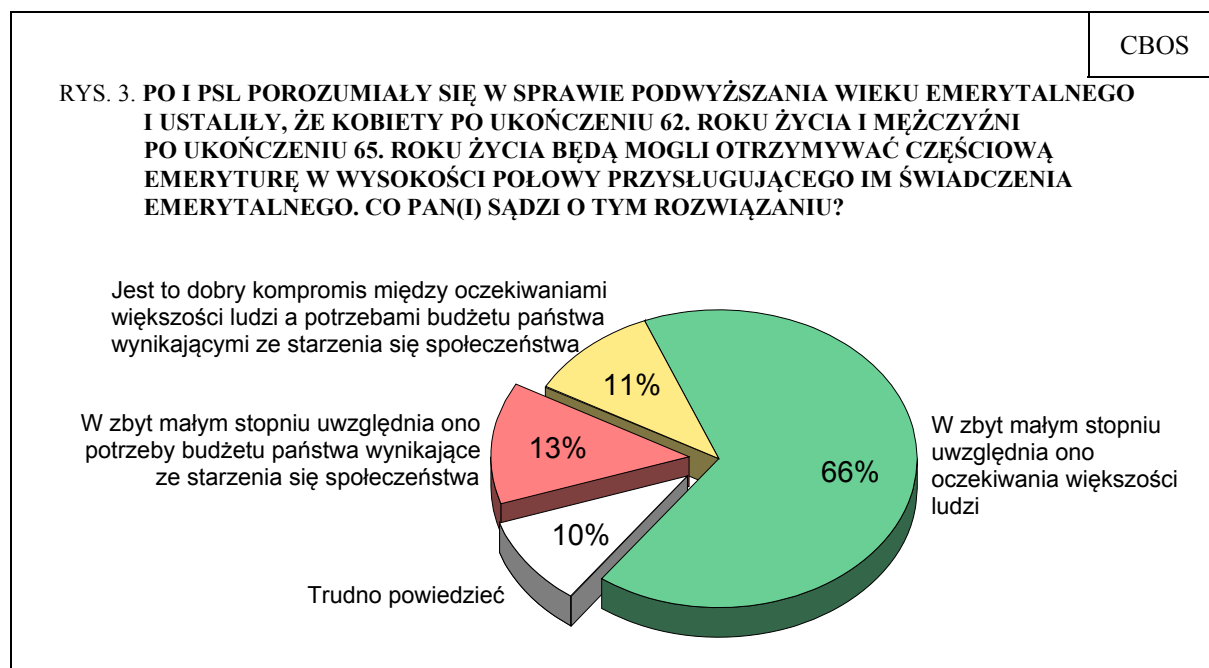
Sprzeciw wobec podwyższania wieku emerytalnego obu płci dominuje także w elektoratach wszystkich najważniejszych ugrupowań politycznych, z wyjątkiem PO. Opinie wyborców głównej partii rządzącej są bardziej zróżnicowane – również wśród nich największą grupę stanowią przeciwnicy podnoszenia wieku emerytalnego, jednak co trzeci akceptuje jego podniesienie dla obu płci, a niemal co piąty sprzeciwia się dłuższej pracy kobiet, ale nie odrzuca możliwości wydłużenia czasu pracy mężczyzn.

Tabela 1

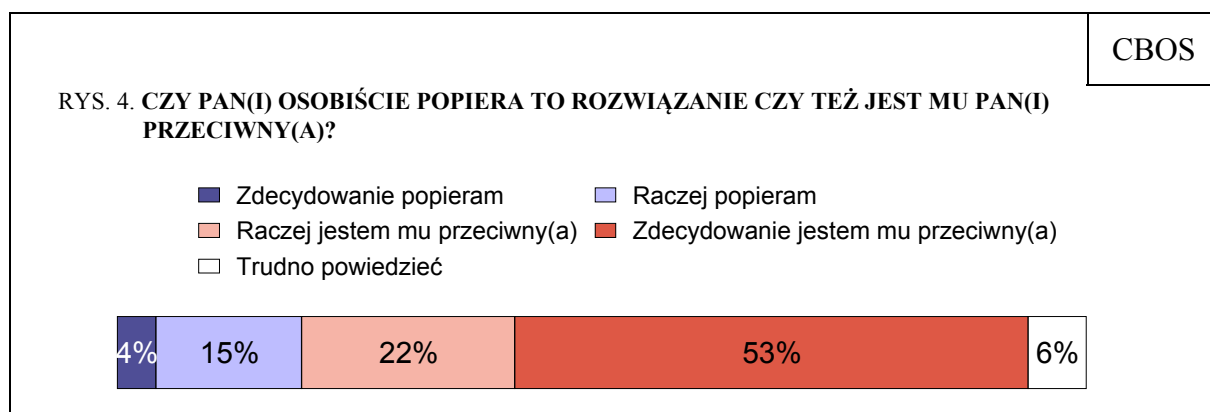
Potencjalne elektoraty	Stosunek do podwyższania wieku emerytalnego			
	przeciwnicy podwyższania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn	przeciwnicy podwyższania wieku emerytalnego kobiet (wyłącznie)	zwolennicy podwyższania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn	Inne sytuacje
	w procentach			
PO	45	18	33	4
SLD	72	10	16	2
Ruch Palikota	76	2	22	0
PSL	82	9	6	3
PiS	96	3	1	0

OCENA KOMPROMISU EMERYTALNEGO

Uzgodniony przez partie rządzące kompromis w sprawie podwyższenia wieku emerytalnego, zakładający możliwość wcześniejszego przechodzenia na emeryturę i pobierania połowy przysługującego świadczenia, jest w ocenie większości Polaków niezadowolający. Dwie trzecie badanych (66%) uważa, że w zbyt małym stopniu wychodzi on naprzeciw oczekiwaniom społecznym. Z kolei co ósmy respondent (13%) sądzi, że zawarte porozumienie w zbyt małym stopniu uwzględnia potrzeby budżetu państwa wynikające ze starzenia się społeczeństwa. Tylko 11% ankietowanych dobrze ocenia wypracowane przez koalicjantów rozwiązanie.

Przyjęty przez PO i PSL kompromis w sprawie podwyższenia wieku emerytalnego popiera zaledwie 19% badanych, podczas gdy trzy czwarte (75%) jest mu przeciwnych. Stosunkowo najwięcej zwolenników proponowanego rozwiązania jest wśród mieszkańców dużych, ponadpółmilionowych miast (32%), badanych z wyższym wykształceniem (28%) i najlepiej sytuowanych – o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (29%). W grupach społeczno-zawodowych przyjęte ustalenia najczęściej aprobują właściciele firm (41%).

Wypracowany przez koalicjantów kompromis popiera blisko połowa zwolenników PO – wyraźnie większa grupa niż wśród sympatyków pozostałych ugrupowań. W elektoracie współzrządzającego PSL stosunek do zawartych ustaleń jest już jednak dość jednoznacznie negatywny. Można zakładać, że to właśnie kompromis w sprawie podniesienia wieku emerytalnego przyczynił się do spadku notowań PSL (z 8% do 5%) w ostatnim miesiącu². Platformie, która złagodziła swoje wyjściowe stanowisko negocjacyjne, porozumienie w sprawie wieku emerytalnego nie zaszkodziło – jej notowania się nie zmieniły (29%).

W elektoratach partii opozycyjnych przeważa krytyczny stosunek do proponowanego przez rząd rozwiązania, przy czym przyjęty kompromis ma więcej zwolenników w elektoratach SLD i Ruchu Palikota niż wśród sympatyków PiS.

² Por. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w kwietniu”, kwiecień 2012 (oprac. K. Pankowski).

Tabela 2

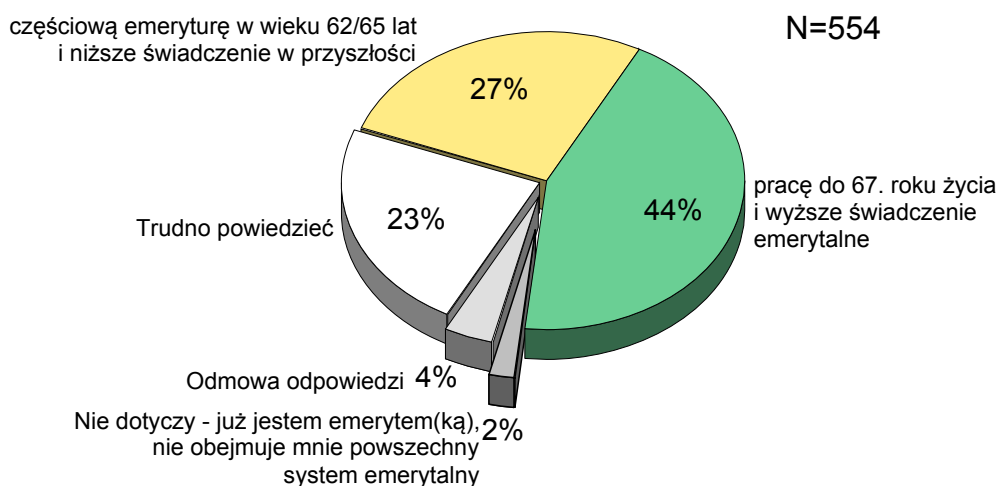
Potencjalne elektoraty	Czy Pan(i) osobiście popiera to rozwiązanie czy też jest mu Pan(i) przeciwny(a)?		
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	47	49	4
SLD	33	59	8
Ruch Palikota	27	66	7
PSL	14	86	0
PiS	5	93	2

KRÓTSZA PRACA CZY WYŻSZA EMERYTURA?

Przeciwnicy „rozmiękczenia” reformy emerytalnej poprzez umożliwienie wcześniejszego przejścia na emeryturę i otrzymywania połowy świadczenia obawiają się, że Polacy będą zbyt chętnie korzystać z tej możliwości. Decyzje w tej sprawie będą zapewne zależeć od indywidualnej sytuacji każdego człowieka, w tym od jego położenia na rynku pracy, pozycji zawodowej, sytuacji rodzinnej, a także od jego orientacji życiowej. Trudno oczekiwać, aby np. dzisiejsze trzydziestolatki czy czterdziestolatki wiedziały, co będą robić za kilkadziesiąt lat. Możemy jednak zbadać ich dzisiejsze orientacje życiowe i sprawdzić, jak skłonni byliby postąpić mając wybór między dłuższą pracą i perspektywą wyższego świadczenia w przyszłości a krótszą pracą i niższym świadczeniem. Przeważająca część osób, które miałyby pracować do 67. roku życia (choć w praktyce reforma nie dotyczy ich wszystkich), a więc w przypadku mężczyzn mających dziś 58 lat, a w przypadku kobiet – 38 lat, deklaruje, że wybrałyby pracę do 67. roku życia i wyższe świadczenie emerytalne. Nieco więcej niż jedna czwarta badanych z tej grupy zdecydowałaby się raczej na wcześniejsze zakończenie pracy, częściową emeryturę i niższe świadczenie w przyszłości.

RYS. 5. TEGO OCZYWIŚCIE NIE MOŻNA WIEDZIEĆ NA PEWNO, ALE, JAK SIĘ PANU(I) WYDAJE, CZY MAJĄC WYBÓR MIĘDZY PRACĄ DO 67. ROKU ŻYCIA I WYŻSZYM ŚWIADCZENIEM EMERYTALNYM A PRZEJŚCIEM NA CZĘŚCIOWĄ EMERYTURĘ W WIEKU 62/65 LAT I NIŻSZYM ŚWIADCZENIEM W PRZYSZŁOŚCI, WYBRAŁ(A)BY PAN(I):

Deklaracje w tej kwestii zmieniają się wraz z wiekiem. Pracę do 67. roku życia najczęściej planują osoby, dla których jest to jeszcze odległa perspektywa, a więc respondenci od 18 do 24 roku życia (60%) oraz mający od 25 do 34 lat (50%). Zdecydowanie najczęściej do 67. roku życia chcieliby pracować uczniowie i studenci (72%). Częściej niż przeciętnie deklaracje takie składają osoby z wyższym wykształceniem oraz badani o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (po 54%).

Tabela 3

Wiek	Tego oczywiście nie można wiedzieć na pewno, ale, jak się Panu(i) wydaje, czy mając wybór między pracą do 67. roku życia i wyższym świadczeniem emerytalnym, a przejściem na częściową emeryturę w wieku 62/65 lat i niższym świadczeniem w przyszłości, wybrał(a)by Pan(i):				
	pracę do 67. roku życia i wyższe świadczenie emerytalne	częściową emeryturę w wieku 62/65 lat i niższe świadczenie w przyszłości	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	Nie dotyczy – już jestem emerytem(tką), nie obejmuje mnie powszechny system emerytalny
	w procentach				
18–24 lata	60	20	19	1	0
25–34	50	25	22	3	0
35–44	34	32	26	6	2
Powyżej 45 lat	24	38	25	6	7

W ciągu ostatniego miesiąca społeczny opór wobec wydłużenia wieku emerytalnego niewiele zmalał. Co więcej, wprowadzenie możliwości uzyskania przed ukończeniem 67. roku życia częściowej emerytury nie zadowala większości Polaków, którzy uważają, że przyjęte rozwiązanie w zbyt małym stopniu wychodzi naprzeciw oczekiwaniom społecznym. W wymiarze politycznym kompromis w sprawie emerytur raczej zaszkodził wizerunkowi PSL, które nie zdołało przekonać Polaków, że przyjęte rozwiązanie jest sukcesem tej partii.

Opracowała
Beata ROGUSKA